

Mandat for styringsgruppe for fase 1 (2024-2026) for samfunnsoppdraget om bærekraftig fôr

Bakgrunn

Matsikkerheten er under press som følge av befolkningsvekst, økt press på arealer og ressurser, klimaendringer og mer usikre forsyningslinjer. De globale matsystemene står for over én tredjedel av dagens drivhusgassutslipp, og produksjon av fiskefôr og kraftfôr til husdyr utgjør en vesentlig del av disse utslippene. Fôr til oppdrettsfisk står for over 70 prosent av klimagassutslippene i havbruksnæringen, knyttet til produksjon, foredling og transport. Samtidig blir over 90 prosent av fôrråvarene til oppdrettsfisk importert. Når det gjelder fôr til husdyr, spiller grovfôr og beite en viktig rolle. Kraftfôret består av 60 prosent norske råvarer, men det er ønskelig å redusere importandelen. Økt bruk av lokale og mer bærekraftige fôrråvarer til fiskefôr og kraftfôr til husdyr vil være viktig for å redusere presset på klima og miljø.

På bakgrunn av dette har regjeringen lansert et målrettet samfunnsoppdrag om bærekraftig fôr. Målrettede samfunnsoppdrag er nyskapende og ambisiøse prosjekter der det er identifisert behov for at forskning og utvikling spiller sammen med endringer i regelverk og politikk for å løse konkrete utfordringer innen en gitt tid. Samfunnsoppdraget er et samarbeid mellom Nærings- og fiskeridepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Klima- og miljødepartementet og Kunnskapsdepartementet.

Regjeringen har fastsatt følgende mål og delmål for samfunnsoppdraget:

Hovedmål

Innen 2034 skal alt fôr til oppdrettsfisk og husdyr komme fra bærekraftige kilder og bidra til å redusere klimagassutslippene i matsystemene. Samfunnsoppdraget skal bidra til å bevare naturmangfold, utvikle en sterk fôringrediensindustri og øke forsyningssikkerheten i Norge.

Delmål

- *Redusere klimagassutslipp fra råvarer brukt til fôr til oppdrettsfisk og kraftfôr til husdyr i henhold til de til enhver tid gjeldende norske klimaforpliktelser.*
- *Øke andelen importert fôrråvare fra bærekraftige kilder med mål om å redusere det globale klimafotavtrykket.*
- *Øke andelen norskproduserte råvarer i fôr til oppdrettsfisk fra 8 til 25 pst innen 2034.*
- *Øke andelen norskproduserte råvarer i kraftfôr til husdyr fra 55 til 70 pst innen 2034.*
- *Øke kvaliteten og andelen grovfôr i fôrrasjonen til drøvtyggere.*
- *Sikre tilgang til kritiske mikroingredienser til fiske- og dyrefôr innen 2034.*

Målene er en kombinasjon av ambisjoner og hva som er forventet mulig. Samfunnsoppdraget skal evalueres i 2026, inkludert en eventuell opp- eller nedskalering av delmålene.

Organisering av samfunnsoppdraget

I 2023 utarbeidet en bredt sammensatt operativ gruppe, ledet av Norges forskningsråd, forslag til mål og videre organisering av samfunnsoppdraget. Gruppen innhentet innspill fra relevante fageksperter, og mobiliserte i form av innspillsmøter og skriftlige innspill og leverte sin

endelige rapport «*Et samfunnsløft for bærekraftig fôr*», høsten 2023. Regjeringen fastslo endelige mål og videre organisering av arbeidet vinteren 2024.

I det videre arbeidet med samfunnsoppdraget vil det fortsatt kreves bred involvering fra næringsliv, forskning, forvaltning og andre relevante aktører. Arbeidet med samfunnsoppdraget vil styres og koordineres av en tverrdepartemental gruppe fra berørte departementer. Det skal oppnevnes en styringsgruppe som skal gi faglige, strategiske råd for å nå målene for samfunnsoppdraget. Videre har styringsgruppen ansvar for at det arrangeres en årlig, nasjonal konferanse om bærekraftig fôr med deltakelse fra næring, forskning, forvaltning og andre relevante aktører. I forbindelse med konferansen skal det også arrangeres et toppledermøte med deltakelse fra politisk ledelse og relevante aktører.

Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet vil delta som observatører i styringsgruppen. Forskningsrådet vil og være representert som observatør.

Det skal etableres et sekretariat for styringsgruppen. Norges forskningsråd skal være vertskap for sekretariatsfunksjonen, hvilket innebærer at Forskningsrådet får arbeidsgiveransvar, stiller med fasiliteter og bidrar i forbindelse med rekruttering. Sekretariatet skal koordinere arbeidet i styringsgruppen og eventuelle ekspertgrupper, samt videreutvikle kontakten med fagetater og virkemiddelapparatet for å sikre nødvendig kompetanse, godt samarbeid og bred forankring. Sekretariatet skal videreutvikle og oppdatere oversikt over tildelinger og prosjekter innenfor fôrområdet, jf. «delrapport 5: tildelinger og prosjekter» fra overnevnte endelige rapport fra operativ gruppe. Videre skal sekretariatet bistå styringsgruppen med å arrangere den årlige konferansen om bærekraftig fôr, samt lage en oppsummering fra konferansen.

Mandat for styringsgruppen

Styringsgruppen for fase 1 i samfunnsoppdraget om bærekraftig fôr skal være et rådgivende organ, hvor hovedoppgaven vil være å gi strategiske råd og anbefalinger til myndigheter og næringer om hvordan man kan nå målene som er satt for samfunnsoppdraget.

Styringsgruppen for samfunnsoppdraget om bærekraftig fôr skal i arbeidet med å gi råd og anbefalinger til myndigheter og næring prioritere følgende:

- Etter sondering med departementsgruppen, lage mandat for og etablere en ekspertgruppe som skal vurdere bærekraften i fôr til oppdrettsfisk og husdyr.
- På sikt vurdere behovet for ytterligere ekspertgrupper
- Vurdere relevante koblinger opp mot internasjonalt arbeid (regelverksutvikling, handel, EU, OECD, Nordisk m.m.).
- Sørge for involvering gjennom dialog med relevante aktører og berørte departementer
- Arrangere en årlig, nasjonal konferanse om bærekraftig fôr
- Levere en årlig rapport som inneholder følgende:
  - overordnet vurdering av status, muligheter og barrierer for samfunnsoppdraget, fordelt på hovedmål og delmål
  - oversikt over og vurdering av tildelinger og prosjekter på fôrområdet

- oversikt over og vurdering av igangsatt, og evt. behov for nye, tiltak på regelverksområdet
- eksempler på igangsatte prosjekter av relevans for samfunnsoppdraget
- komme med forslag til eventuelle tiltak som bør gjennomføres for å nå målene
- belyse forsknings- og kompetansebehov
- oppsummering og vurdering av innspill fra den årlige konferansen om bærekraftig fôr

Styringsgruppen oppnevnes fra august 2024 og skal arbeide ut 2026.

Frist for leveranser

- Årlig konferanse om bærekraftig fôr
- Årlig rapport: 15. november